

Had je maar een vak moeten leren!

Precies honderd verhalen over vakmanschap

Willem de Vos

Had je maar een vak moeten leren!

Precies honderd verhalen over vakmanschap

Willem de Vos

ISBN 978 90 8850 719 9

NUR 303

© 2017 B.V. Uitgeverij SWP Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, Stbl. 351, zoals gewijzigd bij het besluit van 23 augustus 1985, Stbl. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot Uitgeverij SWP (Postbus 12010, 1100 AA Amsterdam-Zuid-oost) te wenden.

Voorwoord

Vakmensen hebben iets fascinerends.

Zij kunnen wat anderen niet lukt. Met veel ervaring en toewijding.

Vanzelf gaat het bijna nooit, ook al lijkt het soms wel zo.

Maar het kan een mensenleven duren om zover te komen.

Verhalen over vakmensen zijn even fascinerend als de vaklui zelf.

Je ziet voor je ogen wat zij maken en waar ze voor staan.

Deze honderd verhalen komen uit alle hoeken en gaten.

Zijn van alle tijden en plaatsen.

Herkenbaar of vreemd, maar altijd raak.

Ze maken zelfs een beetje jaloers hier en daar.

Want wat zou het mooi zijn om dat ook te kunnen!

Maar laat de schoenmaker bij zijn leest blijven.

En de wat onvriendelijke titel van deze verhalenbundel wil duidelijk maken hoe belangrijk vakmanschap is.

Opnieuw

Het was een koude decembernacht in West Orange, New Jersey. De fabriek van Thomas Edison gonsde van de activiteit. Op allerlei fronten werd gewerkt om de ideeën van de grote uitvinder vorm te geven. De fabriek van Edison, gemaakt van beton en staal, werd verondersteld volledig brandveilig te zijn. Maar dat was hij niet.

In die koude nacht in 1914 werd de hemel verlicht door een enorme explosie die het dak van de fabriek opblies. Edisons 24-jarige zoon Charles was in paniek op zoek naar zijn vader. Toen hij hem eindelijk vond, stond zijn vader naar het vuur te kijken. Zijn witte haar wapperde in de wind. Zijn gezicht werd verlicht door de enorme vlammen.

‘Mijn hart kromp ineen toen ik hem zag,’ zei Charles. ‘Daar stond hij, 67 jaar oud, en alles waar hij voor gewerkt had, ging in vlammen op. Toen hij me zag, riep hij: “Charles, waar is je moeder?” Toen ik zei dat ik dat niet wist, zei hij: “Ga haar zoeken en breng haar hier. Ze zal nooit meer zoiets als dit zien in haar leven!”’

De volgende ochtend stond Edison te kijken naar de ruïne van zijn fabriek en zei: ‘Deze puinhoop levert ook iets op. Al onze fouten zijn verbrand. Godzijdank kunnen we opnieuw beginnen.’

Lift

Het was het idee van een van de portiers. Het beroemde El Cortez Hotel in San Diego leverde een prachtig voorbeeld van de noodzaak om goed te luisteren naar medewerkers op alle niveaus. De directie had het plan opgevat om een extra lift te laten plaatsen om de gasten nog beter te kunnen bedienen. Volgens het plan van de aannemer moesten er grote gaten gezaagd worden in alle vloeren van het hotel. De portier hoorde van het plan en schrok toen hij bedacht wat een overlast en rommel dat zou veroorzaken. Maar hij hoefde zich geen zorgen te maken, want het hotel zou tijdens de verbouwing gesloten zijn. Toen suggereerde de portier: 'Waarom bouwen we die lift niet aan de buitenkant van het hotel?'

Dat concept, vandaag de dag heel gangbaar, was nooit eerder uitgevoerd. Maar na enig denkwerk van de tekenaars bleek het de moeite waard te zijn om het uit te proberen. De ingeving van de portier bespaarde het hotel vele duizenden dollars aan gederfde inkomsten en schoonmaakkosten.

Verse vis

Japanners houden van verse vis. Maar omdat de zeeën rond Japan bijna leeggevist zijn, moeten de schepen verder weg en worden ze steeds groter. Hoe groter de afstand waarop ze vissen, hoe langer het duurt voor de vis aan land is. Daardoor werd de vis minder vers en klaagden veel Japanners over de smaak. Dat losten de vissers op door de vis aan boord al in te vriezen, zodat ze nog verder weg konden vissen en langer op zee konden blijven. Maar ook de smaak van ingevroren vis viel niet in goede aarde waardoor de afname en dus de prijs daalden. Toen besloten de reders grote watertanks te installeren op de schepen waarin de vissen, op elkaar gepakt, in leven bleven. De vissen probeerden eerst nog een beetje te bewegen maar gaven dat al snel op. Ze bleven versuft tegen elkaar aan hangen. Dat had als gevolg dat de vis niet meer vers smaakte. Opnieuw bleek het probleem niet opgelost. Weer staken de reders de koppen bij elkaar en nodigden enkele vissers uit om mee te denken. Dat leverde een ongebruikelijk oplossing op: in iedere tank met vissen stopten de reders een kleine haai. Die haai vrat onderweg natuurlijk enkele vissen op, maar de meeste vissen overleefden de tocht en kwamen springlevend aan wal. Door de uitdaging.

Donker bier

In een kleine pub in de Schotse Hooglanden zat een groep vissers sterke verhalen te vertellen over de palingvangst. Een van hen zwaaide theatraal met zijn armen om te laten zien hoe groot die ene paling was die hem ontglipt was. Juist op dat moment liep een serveerster langs met een dienblad vol glazen donker bier. De wilde gebaren van de visser raakten het blad zodat de inhoud tegen de muur belandde. Het donkere bier spatte tegen de witte muur van de pub en begon naar beneden te druipen. De serveerster en de visser probeerden met doeken de muur schoon te vegen, maar er bleef een grote vieze, bruine vlek achter. Een man die het vanaf een ander tafeltje had zien gebeuren, liep kalm op de muur af. Hij haalde een stuk bruin pastelkrijt uit zijn zak en begon op de muur te tekenen. Iedereen in de pub volgde ademloos de bewegingen van de kunstenaar op de muur. Rond de biervlek schiep hij een majestueus edelhart met een gigantisch gewei.

Kathedraal

Een grote groep bouwvakkers was bezig met het bouwen van een nieuwe kathedraal. De oude was beschadigd door brand en vervolgens gesloopt. Het was een bedrijvigheid van jewelste op het bouwterrein. Een kerkelijke hoogwaardigheidsbekleder bezocht de kathedraal in aanbouw. Hij was zeer geïnteresseerd in de voortgang en knoopte een praatje aan met drie van de handwerkslieden. Aan elk van hen vroeg hij: 'Wat ben je precies aan het doen?'

De eerste, een steenhouwer, antwoordde: 'Oh, ik ben stenen op maat aan het hakken voor de muren.'

De tweede, een metselaar, zei: 'Ik ben bezig met het opbouwen van een van de pilaren.'

De derde man, een assistent die het zware mortelmengsel met een spaan aan het roeren was, zei tegen de bisschop: 'Wij bouwen een kathedraal.'